

Svećenik - službenik stola

*“Ujutro, u misi, ja sam svećenik, a Isus je žrtva;
kroz dan, Isus je svećenik, a ja sam žrtva”.*

P. Olivaint

Među svim sakramentima, onaj koji najbolje predstavlja stvarnost Kristova pashalnog otajstva je euharistija, budući da “sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samoga Krista, naš Vazam i živi Kruh. On po svome Tijelu, Duhom Svetim oživljenom i oživljujućem, daje ljudima život” (PO 5). Euharistija nije dakle samo jedno od otajstava Krista i Crkve, nego je središnja “tajna vjere” iz koje i po kojoj izvire život Crkvi, a i sama Crkva. Po euharistiji “na nas se izliva milost te se s najvećim uspjehom postiže ono posvećenje ljudi i proslava Boga u Kristu prema čemu se, kao prema svojoj svrsi, stječu sva druga djela Crkve” (SC 10). Tako je euharistija vrhunac i vrelo cjelokupnog kršćanskog života (usp. LG 11a; PO 5b). Odatle proizlazi i njeno središnje mjesto u životu svih vjernika. Odatle proizlazi i razlog da je cjelokupna svećenička aktivnost, a i svi drugi sakrameni, usmjerena prema euharistiji (usp. PO 5b), ukoliko je u njoj stvarno prisutan Krist, izvor milosti koju drugi sakramenti sadrže i dijele.

Krist je otkupio ljude svojom žrtvom na križu te je naredio da se ta gesta njegova darivanja obnavlja u euharistijskoj žrtvi. Ovu tipičnu Kristovu svećeničku akciju, a koja je ustvari vrhunac cjelokupne povijesti spasenja, treba promatrati i razumjeti u njejoj cjelovitosti. Promatrana u svojoj kristološkoj dimenziji euharistija je žrtva koja trajno ostvaruje, na službu krštenicima, “djelo ljudskog otkupljenja i savršene Božje proslave... koje je Krist izvršio, naročito vazmenim otajstvima svoje blažene muke, uskrsnuća od mrtvih i slavnog uzašašća” (SC 5b).

Kristova žrtva, koja se obnavlja u euharistiji, ne bi bila Ocu mila niti bi imala otkupiteljski značaj da nije istovremeno uključivala smrt na križu (kao pobjedu nad samom smrću), uskrsnuće od mrtvih (kao plod te pobjede) te uzašašće (kao očitovanje tog ploda). Radi se o tri nerazdvojiva elementa jedincate Kristove žrtve, jedincatog Kristova otajstva, kojeg je Krist živio iz poslušnosti i ljubavi prema Ocu, a također i iz ljubavi prema ljudima. Krist, svećenik i žrtva, žrtvuje sama sebe na oltaru križa da posvema ispuni Očev plan spasenja, Boga Oca da proslavi a ljude otkupi. Ono što je izvršio na oltaru križa, to je anticipirao na posljednjoj večeri, a uvijek iznova, po rukama svećenika, obnavlja u sv. misi.

Svećenik, koji je snagom sakramenta svetoga reda suobličen Kristu Svećeniku te svetim redom osposobljen da djeluje u osobi Isusa Krista Glave i Pastira Crkve, u obnavljanju njegove geste ljubavi i sebedarja, mora se nadasve sjediniti s Kristom svećenikom i žrtvom. Drugim riječima, svećenik je “pozvan i potaknut da zajedno s njim prikazuje sebe, svoje napore i sve stvorene stvari” (PO 5b). Svećenički život je život u kojem stavovi žrtve i darivanja, sebedarja trebaju biti stalna, njegova temeljna vrijednost. Euharistija je i za svećenika, piše papa Ivan Pavao II, središte bilo njegova služenja bilo njegova duhovnog života (usp. PDV 26).

Svećenik nikada ne smije zaboraviti kome pripada i čiju službu, poslanje vrši. Nije svećenik za sama sebe, nego ga Krist šalje da služi braći i sestrama u jednoj konkretnoj zajednici. Njegova služba nije nešto privatno, nego se radi o crkvenoj službi. Svećenik je službenik Krista, ali je i službenik Crkve. Njegova sposobnost darivanja i žrtvovanja ne ovisi samo o njegovu asketskom naporu u prakticanju i življenju krepostiju i raznih oblika askeze, nego uključuje i vrednovanje sakramentalnog događaja, odnosno njegovu suobličenost Isusu Kristu Velikom Svećeniku i Žrtvi. Ova suobličenost svoj puni izričaj nalazi nadasve u

slavljenju euharistije. Slaveći euharistiju postati euharistija! Ova maksima pape Pavla VI, ne odnosi se samo na Crkvu u cjelini, nego na svakog vjernika, a posebno na svećenika. Po euharistiji svećenik uči živjeti vlastiti identitet službenika (sluge Božjega) i žrtve.

Svaki dan svećenik sa sobom na oltar donosi stvarnost svoje zemaljske egzistencije, često monotone, donosi svoje radosti i nade, ali i svoje neuspjehe, razočaranja i patnje, dajući tako svoj osobni doprinos Kristovoj otkupiteljskoj žrtvi (usp. Kol 1,24). Dakako da će to biti moguće ako je svećenik uvjeren u pročišćujući smisao patnje u bilo kojem obliku se pojavi, a koja treba biti življena i osmišljena ljubavlju i osjećajima kojima je naš Spasitelj prihvatio i živio vlastitu patnju. U svom srcu svećenik, koji predsjeda euharistijskom zajedništvu, treba pronaći mjesto i za radosti i nevolje koje proživljava njemu povjerena zajednica, pa čak i širi, njegov narod i čitavo čovječanstvo. Srce Kristovo mora kucati u svećeničkim grudima, srce puno ljubavi i suosijećanja prema svakom čovjeku.

Služba koju obavlja u ime i u osobi Isusa Krista mora svjedočiti ne samo prisutnost Onoga koji je na sebe uzeo naše slabosti i koji je bio pun samilosti, nego i sposobnost svećenika da se poistovjeti s onima koji pate te da s njima podijeli njihov život, često puta pun boli i problema. Hraneći se svakodnevno tijelom i krvlju Kristovom svećenik će biti u stanju gajiti ljubav Onoga koji se kao hrana dariva vjernicima, tako da i on poput Njega postane živa hostija (žrtva) koja se dariva i posvema žrtvuje za dobro ljudi. Euharistijom preobražen postati euharistija! Postati hrana za druge! Ovako slavljenja i življena euharistija postaje izvor ljubavi. Sjedinjujući se i Kristovim prinosom, koji se dariva Ocu i ljudima, i svećenik se uključuje u dinamizam Kristove darivajuće ljubavi.

Euharistija označava tu ljubav, na nju podsijeca, ona ju uprisutnjuje te je ujedno i ostvaruje. Svaki put kada svjesno sudjelujemo na euharistiji u našoj se duši otkriva stvarna dimenzija one neprocjenjive ljubavi koja su sebi obuhvaća sve ono što je Bog učinio za ljude i što neprestano nastavlja činiti. U toj objavljenoj ljubavi po euharistiji ne samo da spoznajemo ljubav kojom smo ljubljeni, nego i mi počinjemo ljubiti. Stupama na put ljubavi te na njemu, po euharistiji, napredujemo. Ljubav, koja se u nama po euharistiji rađa, po istoj se razvija, produbljuje i jača.

Euharistija nije samo prikazanje-žrtvovanje u kojem su Krist i njegov narod prineseni Bogu kao otkupiteljska žrtva, nego je također i gozba, a time i događaj zajedništva. Isus je o svome tijelu i krvi rekao: "Ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi!... Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piće istinsko" (Iv 6,53.55). Hraneći krštenika svojim Tijelom i Krvlju Krist ga, kako reče sv. Augustin, asimilira samome sebi, učvršćujući zajedništvo sa sobom i među udovima. Kršćanin postaje - da parafraziramo misao jednog marksističkog filozofa - ono što blaguje! U euharistiji vjernik prima cijelog Krista, s njegovim tijelom i krvlju, njegovom dušom, proslavljenim čovječtvom i božanstvom. Sjedinjujući ga s Kristom, koji posjeduje svu puninu božanstva, euharistija čuva u vjerniku i povećava sudjelovanje na tom božanskom životu. "Tko blaguje moje tijelo i pije moju krv ima život vječni" (Iv 6,54). Budući da euharistija sadrži proslavljenog Krista, ona postaje zalag budućeg slave te u onoga tko je dostojno blaguje polaže sjeme budućeg uskrsnuća: "Tko jede ovaj kruh živjet će uvijek" (Iv 5,58). Sakrament euharistije ostvaruje zajedništvu vjernika s Kristom, utjelovljenom Riječju te sve više preobražava onoga tko ju dostojno prima u Njega, sve do konačne proslave i tijela u nebeskom kraljevstvu.

Dodajmo da Krist nije sam u euharistiji. Sin je nedjeljiv od Oca i od Duha Svetoga. Stoga stvarna prisutnost Sina u euharistiji uključuje i reciprocitet ljubavi koja postoji između Oca i Sina, a očituje se preko zajedničkog Duha. Sjedinjujući vjernika s Kristom euharistija ga, po Kristu i u Kristu, sjedinjuje i s Ocem i Duhom Svetim. Tako zajedništvo s euharistijskim Isusom uvodi vjernika u zajedništvo s Presvetim Trojstvom. S Kristom je sjedinjen izravno, po Njemu - zbog jedinstva božanske biti -, posredno s Ocem i Duhom Svetim.

Kad slavi euharistiju svećenik djeluje u osobi Isusa Krista Glave i Pastira Crkve više nego u bilo kojem drugom sakramentu. Njegova zamjenska služba poprima duboki i izravn interpersonalni odnos s Isusom. Poslušajući Kristovu nalogu: "Ovo činite meni na spomen!" (Lk 22,19), svećenik nanovo ostvaruje stvarnu i bitnu Kristovu prisutnost te sudjeluje u njegovoj punini. Stoga svaka sv. misa budi u svećeniku, koji je otvoren božanskim poticajima, kvasac novog života. Nudi mu milost uskrsnuća, jača njegovu suobličnost Kristu, preobražava ga u Krista te ga ucjepljuje u otajstvo trojstvenog života.

Zajedno sa zajedništvom s Kristom, utjelovljenim i proslavljenim, te po Njemu i u Njemu s Ocem i Duhom Svetim, euharistija ostvaruje i još jedan veliki učinak: naime zajedništvo svih udova Kristova Tijela. Na posljednjoj večeri Krist lomi i dijeli jedan kruh i jedan kalež. Nakon toga moli: "Oče sveti, sačuvaj ih u svome imenu da budu jedno kao mi... Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene da svi budu jedno kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi" (Iv 17,11.20-21). Po uzoru na Krista svećenik je pozvan biti znak zajedništva u povjerenosti mu zajednici.

Ako se stvarno želi suobličiti Kristu svećenik će ne samo blagovati Kristovo tijelo i krv, nego će naučiti štovati Krista, klanjati mu se, kontemplirati Ga i slaviti ga u Presvetome Oltarskom Sakramentu. Iz vjere u stvarnu Kristovu prisutnost u euharistiji (pod prilikom kruha), u svećeniku se mora roditi želja za trajnim susretom, prijateljstvom i intimnošću s euharistijskim Isusom. Kada se nekoga ljubi, onda se na njega misli te se želi biti u prisutnosti ljubljene osobe. Krist ljubi svećenika te mu se posvema dariva. No, također od svećenika očekuje posvemašnje uzdarje, predanje i ljubav. Stoga svećenik ne bi smio zaboraviti da je njegovo prvo zvanje i poslanje biti s Isusom i to ponajprije biti s euharistijskim Isusom!

"O sveta gozbo, na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave!" (sv. Toma Akvinski).